

Ter attentie van:
Indieners initiatiefvoorstel Zelfstandigenwet

Zilverstraat 69
Postbus 340
2700 AH Zoetermeer
t +31 (0)79 3 252 252
f +31 (0)79 3 252 290
e info@bouwendnederland.nl
i www.bouwendnederland.nl

Datum: 23 juni 2025
Ons kenmerk: BNL/JBu/23062025
Uw kenmerk: Zelfstandigenwet

Betreft: Reactie op de internetconsultatie Zelfstandigenwet

Geachte heer/mevrouw,

Op 26 mei 2025 is het voorstel Zelfstandigenwet voor internetconsultatie aangeboden. Bouwend Nederland reageert hierbij op verzoek van onze leden op het wetsvoorstel en gaat graag het gesprek aan met de partijen die het wetsvoorstel hebben ingediend om het voorstel verder uit te werken.

Inleiding

Bouwend Nederland, de brancheorganisatie voor bouw- en infrabedrijven, behartigt de belangen van ongeveer 4.600 aangesloten bedrijven. De totale bouw- en infrasector is goed voor zo'n 10% van het bruto binnenlands product.

In de bouw- en infrasector werken al sinds jaar en dag zelfstandigen zonder personeel. In de sector werken volgens het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) momenteel ongeveer 200 duizend zelfstandigen zonder personeel. Dit aantal is de afgelopen jaren flink toegenomen mede door de behoefte bij werkenden om vanuit zelfstandig ondernemerschap werk te verrichten.

De echte zelfstandige zonder personeel kenmerkt zich door vakkundigheid, gecombineerd met ondernemerschap en alle eigenschappen die daarbij horen.

Bouwend Nederland pleit voor maximale helderheid en zekerheid vooraf voor het werken met zzp'ers, zowel voor de opdrachtgevers als voor de zzp'ers en in algemene zin pleiten wij voor transparante, voorspelbare en uitvoerbare regelgeving. Daarnaast is in onze conjunctuurgevoelige sector voor de meeste/het overgrote deel van de bedrijven flexibiliteit noodzakelijk om op een verantwoorde manier te kunnen meebewegen in een steeds veranderend economisch landschap. De inzet van zelfstandige ondernemers kan deels invulling geven aan deze benodigde flexibiliteit.

Het wetsvoorstel kan, mede door het aandeel zelfstandigen dat in onze sector werkzaam is, gevolgen hebben voor de (continuïteit van werkzaamheden in de) bouw- en infrasector en voor de uitvoering van dringende maatschappelijke opgaven.

Namens onze leden reageren wij op de internetconsultatie.

Algemeen

Om te beginnen spreken wij graag onze waardering uit richting de indieners van het wetsvoorstel en juichen wij de ambitie toe om te komen tot meer duidelijkheid voor het inhuren van zelfstandigen. Tevens waarderen wij de mogelijkheid

die de indieners aan partijen hebben geboden om actief mee te denken om het wetsvoorstel verder uit te werken en nog verder te verbeteren.

Onderstaand geven wij onze reactie weer per onderdeel van het wetsvoorstel.

Doelstellingen

Bouwend Nederland onderschrijft de doelstellingen die zijn opgenomen in het wetsvoorstel en wij vinden het positief dat er een eigen definitie voor zelfstandig ondernemerschap is opgenomen.

We vragen ons daarbij wel af wat de reikwijdte van het wetsvoorstel zal zijn en of alle vormen van zelfstandig ondernemerschap onder het wetsvoorstel zullen vallen. Hoe zit het bijvoorbeeld met de zzp'er die werkt via een B.V.? Het lijkt ons goed om dit soort situaties te verduidelijken bij de verdere uitwerking en ervoor te zorgen dat misbruik van andere vormen wordt voorkomen.

Zelfstandigentoets en werkrelatietoets

Bouwend Nederland ondersteunt de invoering van de toets op zelfstandigheid. Dat is een verbetering ten opzichte van de huidige toets op het aanwezig zijn van een arbeidsovereenkomst.

Daarnaast menen wij dat de zelfstandigentoets een concrete invulling is van het element "ondernemerschap" in het huidige kader en de VBAR. In die zin vinden wij de zelfstandigentoets bijdragen aan vereenvoudiging en duidelijkheid vooraf. Wel moet geborgd worden dat de inspanningsverplichting voor de opdrachtgever om de onderbouwing van de zelfstandigentoets te beoordelen op juistheid, niet leidt tot meer administratieve lasten of extra kosten voor opdrachtgevers en zelfstandigen.

Bouwend Nederland vindt het goed dat het element "wil van partijen" is opgenomen in de werkrelatietoets, dit sluit aan bij de huidige arbeidsmarkt. Wel moet voorkomen worden dat hier misbruik van kan worden gemaakt.

Het is voor ons nog wel de vraag hoe sommige begrippen geïnterpreteerd moeten worden.

Wat wordt verstaan onder "hiërarchische controle" en is bijvoorbeeld "inbedding" hier een onderdeel van? En wat als de werkrelatie gedurende de werkzaamheden verandert?

Wij vragen dan ook om dit verder te verduidelijken bij de uitwerking en daarbij tevens op te nemen dat de "*in ieder geval*"-clausule bewerkstelligt dat de huidige jurisprudentie haar waarde behoudt voor situaties die niet voldoen aan de werkrelatietoets en dit dus niet opnieuw opgebouwd hoeft te worden.

Een mogelijk nadeel dat wij zien bij de werkrelatietoets is dat in onze sector vaak projectmatig wordt gewerkt en dat de mogelijkheid kan bestaan dat steeds per project opnieuw gekeken moet worden naar de werkrelatie. Dit zou voorkomen moeten worden om de lasten te beperken. Wij denken graag mee hoe dit vormgegeven zou kunnen worden.

Als laatste willen wij opmerken dat een aantal punten voor ons nu nog niet voldoende duidelijk zijn zoals de rol van de commissie en hoe de verschillende vormen van zelfstandigheid zich verhouden tot het wetsvoorstel (bijvoorbeeld werken via een B.V. en het werken via bemiddeling of tussenkomst).

Sectoraal rechtsvermoeden

In het wetsvoorstel is een sectoraal rechtsvermoeden opgenomen. Dit rechtsvermoeden wordt bij AMvB ingevoerd op verzoek van de sectoren zelf, zo staat in het voorstel.

Bouwend Nederland kijkt positief naar dit voorstel zolang het rechtsvermoeden inderdaad alleen op voordracht van de sectoren zelf tot stand komt en zolang bij het instellen van een sectoraal rechtsvermoeden voor iedereen helder is welke opdrachtgevers en zelfstandigen hier dan onder vallen, zodat sprake is van een gelijk speelveld.

Wij vragen ons ook af hoe specifiek een sector afgebakend kan worden en of het niet beter is om een meer functionele afbakening mogelijk te maken. Wij zien kansen als het gaat om bijvoorbeeld specifieke afbakening van deelsectoren en functies in de bouw en infra. Dit voorstel vraagt dan ook om verdere verduidelijking.

Algemeen oordeel

Het wetsvoorstel bevat een aantal goede onderdelen en geeft zelfstandigen een eigen rechtspositie. Wij menen dat dit een verbetering is ten opzichte van het wetsvoorstel VBAR. Wel vraagt het wetsvoorstel nog om verdere verduidelijking op een aantal punten. Daarnaast willen we benadrukken dat het wetsvoorstel niet te complex moet worden. Wij roepen dan ook op om vooral te zorgen voor eenvoudige en duidelijke regelgeving met concrete handvatten zodat ook kleinere bedrijven en zelfstandigen zelf goed overweg kunnen met een nieuwe wet.

Wij denken graag met u mee bij de verdere uitwerking.

Hoogachtend,
Bouwend Nederland